

8.Sınıf ve 9.Sınıfta Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitime Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması

Comparison of the Attitudes of 8th and 9th Grade Students Towards Physical Education in Terms of Different Variables

Umut CANLI¹, İlhan TOKSÖZ², Necdet SÜT³, Cüneyt TAŞKIN⁴

¹Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Tekirdağ, Türkiye.

²Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Edirne, Türkiye.

³Trakya Üniversitesi, Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Anabilim Dalı, Edirne, Türkiye.

⁴Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Edirne, Türkiye.

• Geliş Tarihi: 20.11.2019

• Kabul Tarihi: 30.11.2019

• Yayın Tarihi: 31.12.2019

ÖZ: Bu araştırmanın amacı, sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirleyip cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi değişkenler açısından karşılaştırmasını yapmaktır. Araştırmaya, rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 28 ortaokulun sekizinci sınıfında öğrenim gören 256 kız, 303 erkek, 13 lisenin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören 340 kız ve 372 erkek öğrenci olmak üzere toplam 1271 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” (BESTÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 15.0 istatistik programından yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesi için Kolmogorov-Smirnov analizi kullanılmış ve verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada katılımcıların tutum puan ortalamaları ve standart sapmaları hesaplandıktan sonra cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi değişkenlere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılık olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile tespit edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık sınırı olarak $p < 0.05$ değeri kabul edilmiştir. Araştırma bulguları sonucunda; sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre karşılaştırılması sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyine göre karşılaştırılması sonucunda da anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Anahtar Kelimeler: tutum, beden eğitimi dersi, öğrenci.

ABSTRACT: The aim of this study is to determine the attitudes of eighth and ninth grade students towards physical education course and to compare them in terms of variables such as gender and grade level. A total of 1271 students, including 256 girls and 303 boys in the eight grade of 28 secondary schools, 340 girls and 372 boys in the ninth grade of 13 high schools, participated in the study voluntarily. Physical Education and Sports Attitude Scale developed by Demirhan and Altay (2001) was used to measure student attitudes. Kolmogorov-Smirnov analysis was used to determine whether the data were distributed normally and data were not normally distributed. Mann-Whitney U test was used to determine whether there was a difference between the attitudes of the participants about physical education lesson according to variables such as gender and grade level after calculating the mean and standard deviations of the attitude points of the participants. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$. As a result of the research findings; As a result of the comparison of the attitudes of the eighth and ninth grade students towards physical education course according to gender, a statistically significant difference was found ($p < 0.05$). A significant difference was found as a result of comparing the attitudes of eighth grade students and ninth grade students towards physical education course ($p < 0.05$).

Keywords: attitude, physical education lesson, student.

1. GİRİŞ

Eğitim, bireyin ilk önce kendisine daha sonra yaşadığı toplumsal çevreye fayda sağlayıcı kazanımları edinmesini sağlayan etkinliklerin tümüdür. Eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalarda bireyin özelliklerinin bilinmesi önemli etkenlerden biridir. Bireyin özelliklerinin bilinmesi ile bireylere özgü uygun yöntemlerin bulunup kullanılması eğitim kalitesinin artmasını sağlar. Özer & Özer'e (2002) göre eğitim bilimi mantığı, eğitim eylemine başlamadan önce bireyin özelliklerinin bilinmesini öngörür. Öğrencileri tanıma, onların eğitimi belirli özellikleriyle öğrenme; planlama, uygulama ve değerlendirme işlevlerinde olumlu kararlar verebilme, sonuçlar alabilme olanağına kavuşmaktır. Öğrencileri tanıma eyleminde başarılı olabilmek için, onları yaşadıkları toplumsal çevreleriyle birlikte bir bütün olarak düşünmek, öyle ele almak gerekir. Öğrencileri tanıma amacınaysa, belirli teknikler uygulanarak varılır.

Öğrencilerin tutumları, onların başarılarını etkiledikleri için tutumların tanınması, geliştirilmesi ya da değiştirilmesi gerekir. Ayrıca toplumsal kurumlara, kurallara ve değerlere karşı da olumlu tutumlar geliştirmek, onları bu yönleriyle tanıyarak gerçekleştirilebilir (Ercan, 1998). Tutumlar, kişilerin davranışlarında direkt etkiye sahip olan, davranışların olumlu ya da olumsuz değişmesini sağlayarak davranışları şekillendiren duyuşsal etmenlerdir. Son yıllarda eğitim alanında yapılan çalışmalarda öğrencilerin okula, sınıfa, öğretmene, arkadaş grubuna derse ve materyale ilişkin oluşturdukları tutumların ders başarısını etkilediği ortaya koyulmuştur. Bu nedenle, öğretme-öğrenme ortamındaki bireylerin öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlarının geliştirilmesi gerekir (Şişko & Demirhan, 2002). Bu bağlamda tutum: “Belli birey, nesne ya da ortamlara olumlu ya da olumsuz bir şekilde tepkide bulunma eğilimi” olarak tanımlanmaktadır (Morgan, 1995). Ders programlarında yer alan her ders gibi beden eğitimi ve spor dersine ilişkin olarak da öğrenciler olumlu veya olumsuz tutum geliştirebilirler. Tutumun olumlu olması, dersin verimli işlenmesini sağlayıp öğretmeni güdeleyebilir (Demirhan & Altay, 2001). Birey bir nesneye ya da olaya olumlu tutum geliştirdiyse ona doğru yaklaşır ve onu destekler; eğer bir nesne ya da olaya olumsuz tutum geliştirdiyse ondan uzaklaşır, hatta olumsuz davranışlar gösterir. Ancak tutumlar değişebilir, zamanla yenileri kazanılabilir. Bu nedenle tutumlara ilişkin yapılacak araştırmalar beden eğitimi ve spor öğretmenlerine önemli bulgular sağlayabilir (Şişko & Demirhan, 2002).

Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının belirlenip çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmasının yapıldığı çalışmalar daha çok aynı öğretim kademesinde bulunan öğrenciler üzerinde yapıldığı görülmektedir. Araştırmada, ergenlik dönemi içerisinde yaşları birbirine yakın, iki farklı öğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının belirlenerek çeşitli değişkenler açısından karşılaştırmasını yaparak, buradan elde edilen bulgular neticesinde alan yazına katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Buradan hareketle, araştırmanın amacı sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirleyip cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi değişkenler açısından karşılaştırmasını yapmaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını araştıran bu araştırmada anket (survey) modeli kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Tekirdağ ili Çorlu ilçe merkezinde bulunan 28 ilköğretim okulunun sekizinci sınıfında öğrenim gören n=1565 erkek öğrenci ve n=1372 kız öğrenci yine ilçe merkezinde bulunan 13 lisenin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören n=1933 erkek öğrenci ve n=1746 kız öğrenci toplam n=6616 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise sekizinci sınıfında öğrenim gören n=314 erkek öğrenci ve n=273 kız öğrenci, dokuzuncu sınıfında öğrenim gören n=385 erkek öğrenci ve n=349 kız öğrenci olmak üzere toplam n=1321 öğrenci oluşturmaktadır. Anderson'un kuramsal örneklem büyüklükleri tablosuna bakıldığında araştırmaya katılan toplam öğrenci sayısının %95 güvenlik seviyesi ile yeterli olduğu sonucuna varılabilir (Balci, 1995).

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu; ikinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” (BESTÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik 17 katsayısı 0.93, sınıf içi korelasyon katsayısı 0.85, ölçüt geçerliliği katsayısı 0.83'tür. Likert tipi 5'li dereceleme ölçeği uygulanmıştır. 24 maddelik ölçeğin 12'si olumlu, 12'si olumsuz maddeden oluşmaktadır. Anket maddelerinin incelenmesinde 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23. maddeler olumlu; 1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 19, 20, 22, 24. maddeler olumsuz maddeler olarak incelenmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 120'dir. Sonuçta 1-24 puan en olumsuz tutumu, 25-48 puan olumsuz tutumu, 49-72 puan nötr tutumu, 73-94 puan olumlu tutumu, 95-120 puan en olumlu tutumu ifade etmektedir. Ölçekten elde edilebilecek puanları yorumlamanın bir diğer yolu da yanıtlayıcı tarafından işaretlenen cümlelerin madde puanlarının toplamının madde sayısına bölünmesidir. Bu yolla elde edilecek istatistik 1 ile 5 arasında olacaktır. Bunlardan 1-2 arasında olanlar olumsuz, 3 nötr, 4-5 arasında olanlar olumlu tutum gösterecektir (Demirhan & Altay, 2001).

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın yapılabilmesi için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Bilimsel Araştırma Değerlendirme Komisyonundan (Tarih: 10.08.2011 Karar No: 15/25) Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 29/07/2011 tarih ve 638 sayılı yazısı ile Tekirdağ Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğünden (Tarih: 04/10/2011 Sayı: B.08.4.MEM.4.59.00.07.100/24122) izin alınmıştır. 2011-2012 eğitim-öğretim döneminde ilgili okullar dolaşarak

beden eğitimi öğretmenlerine bilgi verilmiş, ölçeği beden eğitimi dersi öncesinde uygulamaları istenmiştir. Ölçek, açıklamalara uygun şekilde 15 dakikalık sürede uygulandıktan sonra toplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında 1321 ölçek dağıtılmış, bunların 1304'ü geri toplanabilmiştir. Toplanan 18 ölçeklerden 33 tanesi eksik ya da hatalı dolduruldukları için değerlendirme dışı tutulmuş, ilköğretim okullarındaki 256 kız, 303 erkek; liselerdeki 340 kız, 372 erkek toplam 1271 öğrencinin verileri değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin analizinde Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalına kayıtlı SPSS 15.0 (Lisans No: 10240642) istatistik programından yararlanılmıştır. Normalite testi Kolmogorov-Smirnov analizi kullanılarak yapılmış ve verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılık Mann-Whitney U testi ile tespit edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık sınırı olarak $p < 0.05$ değeri kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Sekizinci sınıfta öğrenim gören 303 erkek öğrencinin tutum puanları ortalaması 107.20, standart sapması 12.07; ilköğretim sekizinci sınıfta öğrenim gören 256 kız öğrencinin tutum puanları ortalaması 102.01, standart sapması 14.41'dir. Sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). (Tablo 1). Dokuzuncu sınıfta öğrenim gören 372 erkek öğrencinin tutum puanları ortalaması 100.06, standart sapması 16.33; dokuzuncu sınıfta öğrenim gören 340 kız öğrencinin tutum puanları ortalaması 91.80, standart sapması 16.40'tır (Tablo 3). Dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). (Tablo 2). Araştırmaya katılan 675 erkek öğrencinin tutum puanları ortalaması 103.27, standart sapması 14.99; 596 kız öğrencinin tutum puanları ortalaması 96.19, standart sapması 16.36 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre karşılaştırılması anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$) (Tablo 3).

Tablo 1. Araştırmaya katılan sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyete göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

8.sınıf	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
Erkek	303	107.20	12.07	-4.763	0.000
Kız	256	102.01	14.41		

$p < 0.05$

Tablo 2. Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyete göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

9.sınıf	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
Erkek	372	100.06	16.33	-7.117	0.000
Kız	340	91.80	16.40		

$p < 0.05$

Tablo 3. Araştırmaya katılan sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyete göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

Cinsiyet	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
Erkek	675	103.27	14.99	-8.456	0.000
Kız	596	96.19	16.36		

$p < 0.05$

Tablo 4. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin sınıf düzeyine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

Sınıf düzeyi	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
8.sınıf (Erkek)	303	107.20	12.07	-6.011	0.000
9.sınıf (Erkek)	372	100.06	16.33		

$p < 0.05$

Sekizinci sınıfta öğrenim gören erkek öğrenciler ile dokuzuncu sınıfta öğrenim gören erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların sınıf düzeyine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). (Tablo 4).

Tablo 5. Araştırmaya katılan kız öğrencilerin sınıf düzeyine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

Sınıf düzeyi	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
8.sınıf (Kız)	256	102.01	14.41	-7.902	0.000
9.sınıf (Kız)	340	91.80	16.40		

$p<0.05$

Sekizinci sınıfta öğrenim gören kız öğrenciler ile dokuzuncu sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların sınıf düzeyine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). (Tablo 5).

Tablo 6. Araştırmaya katılan sekizinci ve dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sınıf düzeyine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılması

Sınıf düzeyi	n	Ortalama	Std. Sapma	Z	p
8.sınıf	559	104.83	13.43	-9.722	0.000
9.sınıf	712	96.12	16.86		

$p<0.05$

Sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor tutum ölçeğinden aldıkları puanların sınıf düzeyine göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). (Tablo 6).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sınıf düzeyi ve cinsiyet açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Treanor ve ark. (1998) da, kız öğrencilerin altıncı sınıftan sekizinci sınıfa doğru beden eğitimi dersinden hoşlanma konusunda sistematik bir düşüş sergilediklerini, erkek öğrencilerin ise beden eğitimi dersinden giderek daha çok zevk aldıklarını belirtmişlerdir. Arabacı (2009) çalışmasında ilköğretimde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitime karşı tutum puanları benzer özellik gösterdiğini belirtmiştir. Hünük ve Demirhan'ın (2003) çalışmasında ise 8. sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının olumlu olduğu; ancak erkek öğrencilerin kızlara oranla daha olumlu bir tutuma sahip oldukları; fakat bu farkın anlamlı derecede olmadığı belirtilmiştir. Bu çalışmalar, bizim yapmış olduğumuz çalışma ile farklılık göstermektedir. Kangalgil ve ark. (2006) yaptıkları çalışmada, 8. sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının yüksek olduğunu; ancak erkek öğrencilerin kızların puanlarından daha yüksek puana sahip olduklarını bildirmekteydiler.

Araştırmada dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Koca ve Demirhan'ın (2004) yaptıkları araştırmaya göre; lisede öğrenim gören erkek öğrencilerin tutum puanları, kız öğrencilerin tutum puanlarından önemli derecede daha yüksektir ve kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları açısından anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma, bizim yapmış olduğumuz araştırma ile benzer özellik taşımaktadır. Stelzer ve ark. (2004) Amerika, İngiltere, Çek Cumhuriyeti ve Avusturya'da lise öğrencilerinin beden eğitime ilişkin tutumlarının ölçüldüğü çalışmalarında; erkek öğrencilerin, kız öğrencilere oranla daha olumlu tutuma sahip olduğunu ve iki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğunu bildirmekteydiler. Bu çalışma da bizim yaptığımız çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırmada sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında da anlamlı bir fark belirlenmiştir. Sally ve ark. (1998) sporu amaç edinilenler ile spora ilgi duyan genç katılımcılar üzerine yaptıkları araştırmada erkekler sporun amacını, yüksek sosyal statü ve popüleriteyi yükselttiğini, kişinin kazanma arzusunu ve yarışmacı ruhu kazandırdığını belirtmişlerdir. Göktaş ve Arıkan'ın (2007) araştırmasında ise ilköğretim kız öğrencilerin öncelikli ikinci sırada, ortaöğretim kız öğrencilerinin ise üçüncü sırada algıladıkları ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme amacını, erkek öğrenciler öncelikli ilk beş amaç arasında görmemektedirler. Bu bağlamda kız öğrenciler dış görünüşlerine, estetiğe, denge ve zarafete daha fazla

önem verirler. Erkekler ise; fiziksel olarak güçlerini gösterip akran gruplarına karşı üstünlük sağlayabilecekleri mücadele sporları ve yarışmalardan daha fazla zevk almaktadırlar. Browne (1992), kızları beden eğitimi dersini seçmeye sevk eden veya sevk etmeyen nedenleri araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda, beden eğitimi çalışmalarını seçmemek için kızlar tarafından verilen en önemli nedenler diğer konu alanlarının kariyer planları için daha önemli olması, okul dışında yeterince egzersiz yapmaları ve beden eğitiminde çok fazla rekabetin olmasıdır. Kangalgil ve ark. (2004) ve Çelik ve Pulur (2011) çalışmalarında kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu; erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilerin tutum puanlarından yüksek olduğunu belirlemişler ve bu iki grup arasında anlamlı derecede bir fark tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar, bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir. Gürbüz ve Özkan'ın (2012) "çalışmasının sonuçlarına göre; araştırmaya katılan erkek öğrencilerin bu beden eğitimi derse ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu, araştırmaya katılan kız öğrencilerin ise bu derse ilişkin tutumlarının olumsuz olduğunu göstermektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi derisi tutum ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadığını belirtilmiştir. Bu çalışmanın sonuçları ise yaptığımız çalışmanın sonuçları ile farklılık göstermektedir.

Araştırmada sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören erkek öğrencilerin sınıf düzeyini açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Rice'ın (1988) lise öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını saptamak amacıyla yaptığı çalışmada, sınıf düzeyi yükseldikçe erkek öğrencilerin tutum puanlarında yükselme olduğu göze çarpmaktadır. Ryan ve ark.'nın (2003) ortaokul öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada ulaştıkları sonuç, sınıf düzeyi arttıkça erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora olan tutum puanlarının arttığı yönündedir. Bu çalışmalar, bizim yaptığımız çalışma ile çelişki taşımaktadır. Bu çalışmaların bizim yapmış olduğumuz çalışma ile çelişki göstermesinin nedenlerinden biri, bizim ilköğretim ve ortaöğretim seviyesi gibi iki farklı ortamda bulunan grupları incelememizden dolayı erkek öğrencilerin tutum puanlarında azalma olabilir. Oysa diğer iki çalışma aynı ortamda bulunan öğrenciler arasında yapılmıştır. Farklı bir ortamdaki durumlardan etkilenme söz konusu değildir.

Araştırmada sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerin sınıf düzeyini açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklı bir öğretim kademesine geçiş ve yeni ortamda bulunan yaş ve sınıf düzeyi olarak büyük öğrencilerin ilgilendikleri konulara karşı merak ve ilginin başka konulara yönelmesi beden eğitimi dersine olan ilginin azalmasına neden olabilir. Bu yüzden dokuzuncu sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerin tutum puanları sekizinci sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerden daha düşük tespit edilmiş olabilir. Şişko & Demirhan (2002) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre; ilköğretim sekizinci sınıfta ve lise birinci sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum puanları olumludur. Sekizinci sınıftaki kız öğrencilerin tutum puanları, lise birinci sınıftaki kızlara oranla daha yüksektir. Ancak bu iki grup arasındaki tutum puanları farkı anlamlı düzeyde değildir. Kangalgil ve ark. (2006) yaptıkları araştırmada, sporcu lisansı olan sekizinci sınıf kız öğrencilerinin tutum puanları, sporcu lisansı olan dokuzuncu sınıf kız öğrencilerinin tutum puanlarından daha düşüktür. Sporcu lisansı olmayan sekizinci sınıftaki kız öğrencilerin tutum puanları, sporcu lisansı olmayan dokuzuncu sınıftaki kız öğrencilerin tutum puanlarından daha yüksektir. İki grup içinde tutum puanları bakımından anlamlı bir farklılık yoktur. Arabacı'nın (2009) yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre ise; ilköğretimde öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitime ilişkin tutum puanlarının, lisede öğrenim gören kız öğrencilerin tutum puanlarından önemli derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiş ve iki grup arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Bu araştırma, bizim yaptığımız araştırma ile benzer özellik göstermektedir.

Araştırmada sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sınıf düzeyini açısından beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Dokuzuncu sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla beden eğitimi dersine olan olumlu tutumlarında azalma olmasının nedenlerinden biri, ilköğretimden ortaöğretime geçiş aşaması olabilir. Ortaöğretimde kendinden yaşça daha büyük öğrencilerin bulunduğu ortamda olması neticesinde bu öğrenci grubunun etkisinde kalma, onlara özenme gibi durumları ile beraber yeni ortama alışma süreci içerisinde bir gruba ait olma ve kabul görme isteği ile ilgi, ihtiyaç ve isteklerinde değişimler olabilir. Bu yüzden beden eğitimi ve spora olan ilginin azalması olasıdır. Subramaniam ve Silverman'ın (2007) çalışmasında, sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin altıncı ve yedinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerden büyük ölçüde daha düşük tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir (Stelzer ve ark., 2004). Bu çalışma, bizim yapmış olduğumuz çalışmayı destekler niteliktedir. Abdullah Hamed Nasser AL-Liheibi'nin (2005) Suudi Arabistan'da ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitime dersine ilişkin tutumlarının belirlendiği çalışmanın sonuçları neticesinde; lise öğrencilerinin, ortaokul öğrencilerinden az oranda olsa daha olumlu tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu çalışma, bizim yaptığımız çalışma ile farklılık göstermektedir. Prochaska ve ark. (2003) son zamanlarda çocukların beden eğitiminden hoşlanmasının ölçülmesi ile ilgili uzunlamasına bir çalışma yürütmüşlerdir. Üç yıllık periyotta, beden eğitiminden hoşlanma durumunun arttığını ya da azaldığını belirlemek için 414 ilköğretim

okulu öğrencisinin incelenmesi için üç yıl zaman harcadıkları çalışmalarında; beden eğitiminden hoşlanma zamanla %90'dan %78'e gerilediğini tespit etmişlerdir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, sekizinci ve dokuzuncu sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları olumlu olarak belirlenmiştir. Ancak gerek sekizinci gerekse dokuzuncu sınıfta öğrenim gören erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları kız öğrencilerden daha yüksek tespit edilmiş ve istatistiksel olarak ta bu fark erkek öğrencilerin lehine olmuştur. Erkek öğrencilerin beden eğitimi karşı tutumlarının sınıf düzeyi açısından değerlendirilmesinde istatistiksel olarak sekizinci sınıfta öğrenim gören erkek öğrencilerin lehine olarak belirlenmiştir. Kız öğrencilerin beden eğitimi karşı tutumlarının sınıf düzeyi açısından değerlendirilmesinde ise istatistiksel olarak sekizinci sınıfta öğrenim gören kız öğrencilerin lehine olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmanın sonucunda şu öneriler yapılabilir:

1. Bu çalışma başta beden eğitimi öğretmenlerine dersin işlenişine yönelik teknik ve stratejilerin değerlendirilmesi aşamasında yardımcı olabilir.
2. Beden eğitimi ders programını hazırlayan kurumlara hazırlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında dikkat edilmesi gereken öğrenci tutumları ve yaklaşımları konusunda ipuçları sağlayabilir.
3. Araştırmada kullanılan “Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği” farklı illerdeki ve ülkelerdeki öğrenciler üzerinde de uygulanarak karşılaştırma yapılabilir.
4. Ölçek daha geniş gruplara uygulanarak, ölçüm sonuçlarına göre olumlu ve olumsuz tutumlara neden olan etkenler ortaya çıkarılarak, olumsuz tutumların olumlu yönde değişmesini sağlayacak çalışmalar yapılabilir.
5. Ölçek ile farklı stratejiler, teknolojiler, yöntemler kullanılarak işlenen beden eğitimi derslerindeki duyuşsal davranışların kazanımlarına ilişkin ipuçları elde edilebilir.

6. KAYNAKLAR

- Al-Liheibi, A. H. N. (2008). *Middle and high school students' attitudes toward physical education in Saudi Arabia*. University of Arkansas.
- Arabacı, R. (2009). *İlköğretim ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ve sınıf tercihleri (Türkiye Örneği)*. İlköğretim Online, 8(1), 2-8.
- Balci, A. (1995). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Bilgisayar Yayıncılık, 110.
- Bibik, J. M., Goodwin, S. C., & Orsega-Smith, E. M. (2007). *High school students' attitudes toward physical education in delaware*. Physical Educator, 64(4), 192.
- Browne, J. (1992). *Reasons for the selection or nonselection of physical education studies by year 12 girls*. Journal of Teaching in Physical Education, 11(4), 402-410.
- Çelik Z, Pulur A. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları*. 7.Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Kongresi s.1-7, Van.
- Demirhan, G., & Altay, F. (2001). *Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II*. Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 9-20.
- Ercan, A. R. (1998). *Eğitimde başarı için öğrenci tanıma teknikleri*. 3.baskı. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Göktaş, Z., & Arıkan, A. N. (2007). *İlk ve orta öğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersinden beklentilerinin cinsiyete göre karşılaştırılması*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(17), 1-11.
- Gürbüz, A., & Özkan, H. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla İl Örneği)*. Pamukkale Journal of Sport Sciences, 3(2).
- Hünük, D., & Demirhan, G. (2003). *İlköğretim sekizinci sınıf, lise birinci sınıf ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Spor Bilimleri Dergisi, 14(4), 175-184.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2004). *Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin beden eğitimi ilişkin tutumları*. 8.Ulusal Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, Sözel Bildiri, 10.
- Kangalgil, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). *İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması*. Spor Bilimleri Dergisi, 17(2), 48-57.
- Koca, C., & Demirhan, G. (2004). *An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation*. Perceptual and Motor Skills, 98(3), 754-758.
- Morgan TC. (Çeviri: S.Karakaş). (1995). *Psikolojiye giriş*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümleri Yayınları, 1995. s.435.
- Özer, D. S., & Özer, M. K. (1998). *Çocuklarda motor gelişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Prochaska, J. J., Sallis, J. F., Slymen, D. J., & McKenzie, T. L. (2003). *A longitudinal study of children's enjoyment of physical education*. *Pediatric Exercise Science*, 15(2), 170-178.
- Rice, P. L. (1988). *Attitudes of high school students toward physical education activities, teachers, and personal health and fitness*. *Physical Educator*, 45(2), 94.
- Ryan, S., Fleming, D., & Maina, M. (2003). *Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes*. *Physical Educator*, 60(2), 28.
- Stelzer, J., Ernest, J. M., Fenster, M. J., & Langford, G. (2004). *Attitudes toward physical education: A study of high school students from four countries-Austria, Czech Republic, England, and USA*. *College Student Journal*, 38(2).
- Şişko, M., & Demirhan, G. (2002). *İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları*. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23).
- Treanor, L., Graber, K., Housner, L., & Wiegand, R. (1998). *Middle school students' perceptions of coeducational and same-sex physical education classes*. *Journal of Teaching in Physical Education*, 18(1), 43-56.
- White, S. A., Duda, J. L., & Keller, M. R. (1998). *The relationship between goal orientation and perceived purposes of sport among youth sport participants*. *Journal of Sport Behavior*, 21(4), 474.